

ZÁPADOČESKÁ
UNIVERZITA
V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
Katedra historie

Posudek oponenta diplomové práce

Název diplomové práce:

HISTORIE NEZVĚSTIC

Autor diplomové práce: Sandra Šilhánková

Oponent: Mgr. Jakub Krček

CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce Sandry Šilhánkové je zpracovat dějiny autorčiných rodných Nezvěstic na jižním Plzeňsku od prvních stop osídlení lokality po současnost. Historický výklad úzce zaměřený na nepříliš významné venkovské sídlo by diplomantka ráda podala na pozadí dějin českého státu; sledování dějinného vývoje v úzce vymezeném prostoru by tak mělo poskytnout mikrosondu, jejímž prostřednictvím autorka vykreslí detailní pohledy na obecnější problémy a vývojové trendy v české historii. Takto formulovaný cíl je příslibem zajímavých výsledků, které však posuzovaná práce bohužel nepřináší.

OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Svou práci člení Sandra Šilhánková do čtrnácti kapitol včetně úvodu a závěru. V úvodu stručně formuluje své cíle a nepříliš pronikavě hodnotí použité prameny a literaturu. Následuje geografická charakteristika lokality a popis základních symbolů obce. Třetí kapitola představuje některé z místních pověstí a teprve počínaje čtvrtou kapitolou se diplomantka dostává k líčení historického vývoje Nezvěstic. Ve svém výkladu silně akcentuje období od počátku 20. století, starší dějiny pojednává v silně zestručněné podobě (13 stran textu je věnováno vývoji do přelomu 19. a 20. století, 37 stran pak od počátku 20. století do současnosti). V rámci výkladu dějin staršího období se autorka věnuje v samostatných kapitolách nejstarší historii Nezvěstic (počátky osídlení, první písemné zmínky), nejvýznamnějším historickým památkám (tvrziště, farní kostel Všech svatých) a průmyslovému rozvoji v 19. století. Dvacáté století pak sleduje z hlediska vybraných témat (školství, spolková činnost, tradice apod.) a na chronologickém principu (první světová válka, první republika, druhá světová válka, období socialismu, vývoj po roce 1990). Ve stručném

závěru autorka shrnuje základní poznatky o dějinách obce a hodnotí aspekty, které měly na její vývoj zásadnější vliv (zavedení železnice v 60. letech 19. století, založení základní školy na počátku 20. století), vyjadřuje se také k současné situaci s nastíněním budoucích perspektiv. Text práce doplňují v podstatě pouze ilustrativní obrazové přílohy.

FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Po formální stránce působí práce Sandry Šilhánkové uspokojivým dojmem. Text je strukturován přehledně do kapitol a podkapitol a samotná úprava textu je také v pořádku (množství překlepů a pravopisných prohrěšků je zcela zanedbatelné). Úctyhodný poznámkový aparát (na 63 stranách textu 260 poznámek pod čarou) plní jak funkci odkazovací (ve většině případů), tak vysvětlovací. Jistou výhradu lze mít pouze k nepoužívání zkrácených forem citací z literatury a zkratk obvyklých při citování archivních pramenů (*SOKA* namísto neustálého rozepisování *Státní okresní archiv...*).

HODNOCENÍ

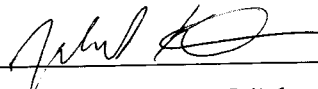
V úvodu tohoto posudku bylo řečeno, že formulované cíle slibují hodnotnější výsledky, než které diplomová práce Sandry Šilhánkové přináší. Na vině jsou zde – dle mého soudu – tři základní faktory. V první řadě jde o výběr tématu. Zvolené téma je velice široké, což se jeví jako logický krok ve fázi zadání práce, nicméně při samotném zpracování by bylo více než vhodné téma zúžit buďto co do časového rozsahu (Nezvěstice ve středověku, v 19. století, za první republiky atd.), nebo tematického zaměření (stavební a urbanistický, hospodářský, demografický vývoj Nezvěstic apod.). Dále je třeba uvést, že diplomantka postrádá teoretickou průpravu, jež by jí umožnila sestavit skutečně živý a plastický výklad o dějinách svého rodného místa. Přitom jedním z moderních trendů v historiografii je příklon k regionalismu nebo chceme-li k „nové vlastivědě“, které využívají mikrohistorického konceptu pro detailní jemnokresbu vybraných problémů obecnějšího historického vývoje na zcela konkrétních příkladech, čímž zároveň činí z lokálních událostí a dějů plnohodnotnou součást „velkých“ dějin. Inspiraci lze dnes hledat už nejen v Petránově (bezmála kanonickém) zpracování historie středočeských Oubenic. Třetí problém posuzované práce spočívá v poměrně omezeném záběru pramenné základny. Diplomantka vychází prakticky pouze z obecních kronik vedených v Nezvěsticích až po vydání zákona o pamětních knihách obecních z roku 1920 a dnes uložených v blovickém SOKA, popř. zpřístupněných v digitální formě na portálu portafontium.cz. Příležitostně sahá též po školních kronikách, ostatní prameny z nepříliš rozsáhlého (cca 0,5 bm) fondu Archiv obce Nezvěstice využívá jen čistě doplňkově. S použitými kronikami navíc nevede polemiku, nehodnotí je a nekriticky přijímá jejich interpretace a nezřídka i dikci. Starší dějiny lokality podává na základě literatury (kromě Sedláčkových *Hradů...* dominují práce regionálních vlastivědných badatelů z konce 19. až první poloviny 20. století). Na obhajobu autorky je třeba zdůraznit, že novější literatura k dějinám Nezvěstic víceméně neexistuje. Přesto lze uvést celou řadu dobře dostupných prací, které diplomantka mohla a měla při zpracování své práce zohlednit. V podkapitole 4.2 *Od prvních písemných pramenů...* postrádám právě uvedení těch nejstarších písemných dokladů existence (autorka se omezuje na lakonické sdělení, že „pocházejí z poloviny 14. století“, s. 14). Očekával bych, že zde sáhne přinejmenším po Profousově *Místních jménech...*, na která se ostatně odvolává při výkladu o původu jména obce, ještě lépe pak přímo po edicích oněch pramenů (z edic středověkých pramenů cituje *RDP*, další ediční řady jako *LC* nebo *RBM* pomíjí). Z vydaných raně novověkých evidenčních pramenů centrální provenience využívá berní rulu z roku 1654, ignoruje však mladší tereziánský katastr, popř. nevydané, ale snadno dostupné (v Národním archivu) katastry josefský a stabilní. Z publikovaných prací, které mají

charakter pramene a při studiu lokální historie se běžně používají, postrádám Schallerovu a Sommerovu topografii českého království. Citelná je též absence práce s kartografickými prameny (mapy tří vojenských mapování, mapování stabilního katastru – dnes vše dostupné digitálně na internetu). Při hodnocení práce Sandry Šilhánkové také nelze opomenout některé obsahové a formulační nepřesnosti nebo přímo chyby: např. obecní kroniky vedené od roku 1925 skutečně nelze považovat za pramen k nejstarším dějinám Nezvěstic (s. 7); těžko si představit, jak „*v době husitství při nezvěstické fáře působili i faráři podobojí a protestantští*“ (s. 20); zdráhám se uvěřit i tomu, že by na kostele Všech svatých vznikla při přestavbě v letech 1606-1607 „*typicky barokní*“ věžní bání (s. 20).

Z výše nastíněných důvodů je patrné, proč práce Sandry Šilhánkové dopadla tak, jak dopadla – jako vcelku povrchní popis historie obce s důrazem na nejmladší období, který zůstává zakletý v intencích prakticky jediného pramene, ke kterému bylo přihlédnuto. Ambice při zpracování regionálních dějin rodného místa autorky by měla sahat dál, než k pořízení výtahu z obecních kronik. Ke cti diplomantky budiž řečeno, že se s odvahou vydala do víceméně neprobádaných území, že pro svou práci vybrala ta zajímavější z témat, na která lze na stránkách obecních kronik narazit, a že dokázala svůj přehled dějin Nezvěstic podat vcelku čtivou formou. Jako nesporné pozitivum vnímám i skutečnost, že svou diplomovou práci zaplnila celou řadou zajímavých a především dosud nikde nepublikovaných detailů, což vůbec není málo, byť mohlo být i lépe.

Diplomovou práci Sandry Šilhánkové doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

V Plzni 23. května 2013

Mgr. Jakub Krček
(oponent)